

ACC. NR M.8658 : 1-4.

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Carl Viking*
Härad: *Skarabövd, Uppvidinge* Adress: *Luråkra, Kvåksmåla*
Socken: *Kvåksmåla, Högkult* Berättat av: *lika personer*
Uppteckningsår: *1942* Född år _____ i _____

Luskungen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

L.u.F. 43.

ACC. NR M. 8658.

Brev!

Utdrag ur brev
nr 20/9-42

från Carl Viking, Furåkra, Kvåks
måla

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

--- Så har jag besvarat frågelistan med det föga hedrande namnet "Luskung". Men hos oss heter denna besynnerliga djurfamilj "Daggorm." Jag har intet sett någon på flera år, men hörde att för 2 somrar sen brändes en Daggorm i Gädeshult, Älghults socken. "Daggormen" är en levande verklighet och ingen fantasi; men vi allmogefolk äro ej på det klara med vad Daggorm är.

1.)

M. 8658:1.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVLuskung.

Vi känna till denna sällsynta djurhop, som benämnes Luskung, men hos oss heter den "Saggorm". Obs! Tidningen "Parametern" ville för en månad sedan bortförklara "Saggormens" existens och överföra denna sällsynta djurart till d. s. k. "Rötmanadskägnerna", men jag kan med mitt äro ansvar för att d. s. k. "Luskung" eti-sterar; ty jag har i min tid sett 3. exemplar, varan jag bränt 2.

Luskung=(Saggorm) ser ut som ett tunt band och består av minst en millian små 2 m. m. långa maskar, som äro genomskintiga; som fönsterglas.

Saggormens=(Luskungens) längd och bredd är varierande. Se 3. exemplar, som jag sett har varit i längd 20.-30. tum och i bredd $1\frac{1}{2}$ - 2. tum. Som redan up-becknats så är den i fjoklek, som ett tunt band.

Hos oss heter Luskung "Saggorm", Men i Lödermanland talas om Luskung; men där såg jag intet denna djurart. Obs! Ty den är mycket säll-synt. Obs! Jag vet intet flera namn än "Saggorm" och "Luskung" på denna besynnerliga djurfamilj.

Se gamla fäderna föreställde sig att om man slog en vanlig huggorm till döds och lät den ligga i

Forts!

Lunds Universitets Folkminnesarkiv;

M. 8658.

Lund.

Ämne: Luskung- (Daggorm.)

Meddelare: Carl Wikung.
adr: Fvrlåkra, ² Kråksmåla.

Sagesmän:

N° 1. Fabricör August Siwertson; Född 1860.
i Krokshult, Högshultssocken, Krana-
bergs-Län; adr: Smickerifabr. ² Håstierbro.

N° 2. F.d. Skräddaren Konrad Vido. Född
1865. i Glädjen, Kråksmålasocken, Kal-
mar-Län; adr: Fridhem, ² Kråksmåla.

N° 3. F.d. Emkan Matilda Svensson, Född
1846. i Lindshult, Kråksmålasocken, Kal-
mar-Län; föd 1942 den 28/8 sammastädes.

vänd!

UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Solsken, så vart därav en "Saggorm",
men det är en oriktig tro, ty jag har
prövat den saken på försök för län-
ge sedan.

Obs! Se gamle sade, att under krigs-
tid då visade sig "Saggormen" företrä-
desvis och "Härfoglen" lät höra sitt
Lena "Boo." men detta är blott vidskryp-
liga föreställningar. Jag säger Offtyck-
ligt, "Saggormen" är en familj av minsk-
en milton, små genomsänkliga mas-
kar, men en föbelse, som hör till
gamla vanföreställningar är den Ske.

Se gamla sade, att daggormen var
rytterst "Ohellig." så om man med blatta
handen eller bara foten rörde vid den,
så ruttade foten eller handen bort,
därför miste "Daggormen bränns." Man
lade ris eller huvelspäu på den och an-
bände.

Vem som helst kan på se "Saggor-
men" (= Luskingen.) Fäderna sade, att
det var blott "Lördagsbarn och Tors-
dagsbarn," som säga den, men det
är wantro. Obs! Visseligen är jag "sän-
dagsbarn," men mina 3. sagesmän
äro varken "Lördags eller Torsdags-
barn," alltså en sken föreställning.

Saggormen kräffas endast i kort,
daggit, gräs och glittrar bandet (=ormen)
som silverstänk. Min mormor Sutanna
sade att "Sä ä Draken, som solar sitt
möckna sölv, & för all ingen ska åt
Folk!

3.)

hans rikedommar har han antagit denna skepnad." Tro det, den sam vill, men intet tror jag därpå, fast jag ej kan förklara vad "Saggorm" är. Intet veta vi varifrån den kommer eller vart Luskungen går. Se på exemplar vi träffat ha vi bränt, och att Saggormen måste brännas tro vi ännu.

"Saggormen" kryper saktare än en snigel! Om jag en hel timma slår det glittrande bandet (= Saggormen) med en stör, så när jag slöt, formade den sig åter i ett glittrande band. Obs! Lå dem tyckes "Saggormen" vara, att om en liten sten kommer i hans väg, så kryper han intet på ena sidan stenen, Obs! Utan bandets förändra klyper sig och kryper å ömse sidor stenen och förenar sig åter; och ormen klyper itu för att komma förbi stenen. Obs! Se medföljande teckning! Sen visar hur "Saggormen" bär sig åt för att komma förbi en sten av en 2-örings storlek.

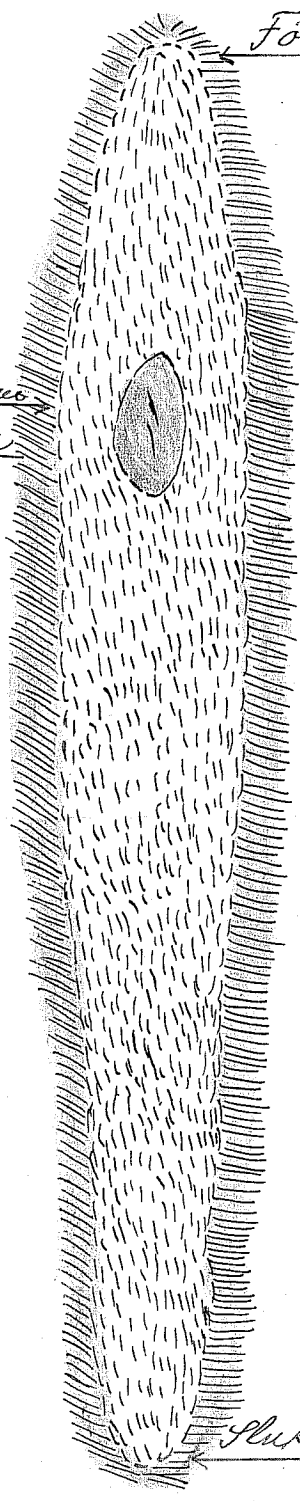
n. 4.

"Saggormen" visar sig om sommaren; då gräset är vitt av dagg; han kan ej krypa i sand eller på torr mark.

Vi ha ej sett någon Saggorm i år, som äro mycket, mycket sällsynt; men att bortresaurera "Saggormens" (= Luskungen) existens är Länslöst, sen blir det de Hööglärde, som måste undersöka denna besynnerlig djurfamilj; ty vi allmogefolk förstå ej hur "Saggormen" uppstår ej heller till vilken djurart den räknas, men dess existens är obankullerlig.

M. 8658:4.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Förändan.

Stubände.

Lill stenen som oemne
håller på att passera
Förlä.

"Stubbung" = "Stopporn" i Stångå.

1878